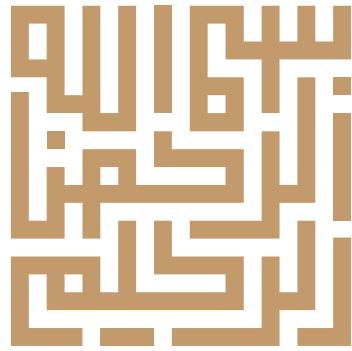
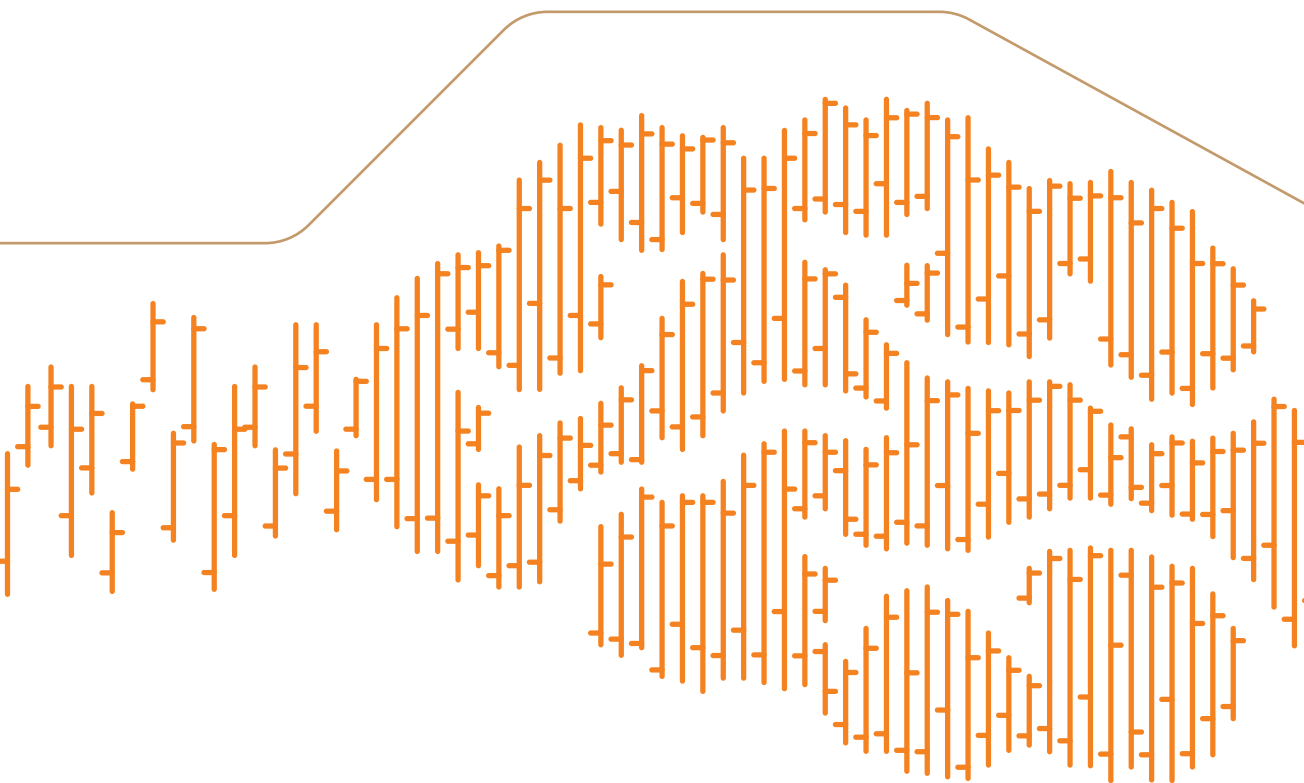

IP MARKET
IRAN FARA BOURSE

مزمه‌های تشکیل بازار دارایی فکری به‌عنوان یکی از بازارهای نوظهور فرابورس ایران، از سال ۱۳۹۱ و درست زمانی شکل گرفت که تنوع‌بخشی به ابزارهای مالی و ضرورت نوآوری در ابزارها و خدمات به‌عنوان اهداف استراتژیک فرابورس مطرح و عملیاتی شدن آن مورد تأکید واقع شد. شرکت فرابورس ایران از آنجا که طراحی اختصاصی انواع روش‌های عرضه و تأمین مالی در بازار سوم را در عین انعطاف‌پذیری ساختار و چابکی فرایندها در دستور کار خود قرار داده است، ایجاد حلقه پیوند علم و فناوری با تولید و صنعت را به مثابه یکی از رسالت‌های خود دنبال نمود و لزوم تکمیل این زنجیره به‌منظور به‌منصبه‌ظهور رساندن حوزه تفکر خلاق و منجر شدن ایده‌ها به تولید و عرضه در بازار، به راه‌اندازی بورس ایده یا بازار دارایی فکری منجر شد. بازار دارایی فکری آمده است تا در راستای اجرای مفاد بند «د» ماده ۱۷ قانون برنامه پنجم توسعه که بر حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخگویی به نیاز بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات تأکید ورزیده است، شرایطی را مهیا کند برای تکمیل ارتباط حلقه علم و صنعت تا دانشگاهیان، مخترعان و مبتکران بتوانند در ارتباطی نظام‌مند، ایده‌ها و ابتکارات خود را به مرحله تجاری‌سازی برسانند و کلیدی باشد برای شکوفایی و بکارگیری ظرفیت‌های کشور و توسعه حوزه تفکر خلاق و اقتصاد دانش‌بنیان در کشور عزیزمان ایران.

فرابورس ایران، بازاری برای تجاری‌سازی دارایی‌های فکری

ضرورتی به نام حفاظت از حقوق مالکیت فکری

شامل حقوق مرتبط با مواردی چون آثار ادبی و هنری، نمایش‌های هنرمندان بازیگر، صدای ضبط شده و برنامه‌های رادیویی، اختراعات در تمامی زمینه‌های فعالیت انسان، کشفیات علمی، طراحی‌های صنعتی، علائم تجاری، علائم خدماتی، نام‌های تجاری و عناوین، حمایت در برابر رقابت نامطلوب و سایر حقوقی که ناشی از فعالیت فکری در قلمرو صنعتی، علمی، ادبی و هنری است، می‌داند.

با این حال و به صورت کلی حقوق مالکیت فکری، حقوقی است که به صاحب آن اجازه می‌دهد از منافع و شکل خاصی از فعالیت یا فکر انسان منحصراً استفاده کند. حقوقی که دارای ارزش اقتصادی و داد و ستد است ولی موضوع آنها شی معین مادی نیست و این حقوق در واقع به فعالیت و اثر فکری انسان معطوف می‌شود.

حقوق مالکیت فکری، به حقوق مالکیت ادبی و هنری (موضوع «کنوانسیون برن» و سایر کنوانسیون‌های مرتبط) و حقوق مالکیت صنعتی (موضوع «کنوانسیون پاریس» و کنوانسیون‌ها و موافقت‌نامه‌های مرتبط) تقسیم شده است. اهمیت حمایت از حقوق مالکیت فکری، فلسفه و چرایی راه‌اندازی بازار دارای فکری را به خوبی نمایان می‌سازد. بازار دارای فکری با استقرار فرآیند کشف قیمت مناسب، مهیا نمودن بستری به‌منظور انجام نقل و انتقال و توزیع اطلاعات برای دارندگان حقوق مالکیت معنوی، شرایط عادلانه و قانونمندی را برای نقل و انتقال انواع دارای فکری به‌وجود آورده است.

به طور کلی، حقوق مالکیت فکری که در سایر کشورها قابلیت خرید و فروش را دارند، عبارتند از:

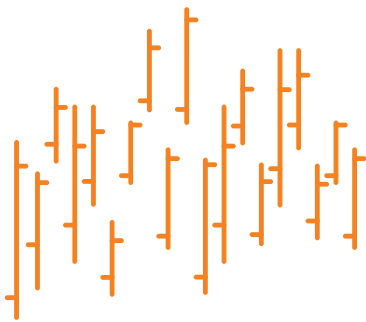
- طرح‌های فناورانه‌ای که با هدف توسعه محصول یا دانش فنی مطرح می‌شوند و ضروری است تا این‌گونه طرح‌ها، دارای یک نمونه اولیه، ماکت، مدل یا نتایج حاصل از اجرای آزمایشی در حوزه مربوطه باشند.
- طرح‌های نیمه صنعتی که علاوه بر ویژگی‌های مذکور، دارای توجیه فنی و اقتصادی نیز بوده و تاییدیه‌های معتبر و مستندات لازم را دارا باشند.

سرمایه‌های فکری، نخبگان، مخترعان و صاحبان ایده در کشور ما همواره از ضرورت پیوند علم با تولید گفته‌اند، اما هیچ‌گاه به خوبی نتوانستیم پیوند این افشار را با بدنه تولید برقرار کنیم و از همین رو ایده‌ها و اختراعات راهی به سمت عملیاتی شدن پیدا نکرده‌اند. فرابورس با راه اندازی بازار دارای فکری زمینه‌ای را برای تجاری‌سازی ایده‌ها و اختراعات و تامین منابع مالی لازم از طریق نظام شفاف بازار سرمایه فراهم نموده تا پیوند آن‌ها را به راحتی با صنعت، تولید و کشاورزی برقرار سازد؛ پیوندی که به واسطه آن هم مخترعان و مبتکران دسترنج تلاش خود را دریافت خواهند کرد و هم صنعت کشور از این ایده‌ها پلی به سوی پیشرفت خود خواهد ساخت.

بر اساس تعاریف کلی ارایه شده، ایده عبارتست از هرگونه اندیشه و چارچوب ذهنی برای خلق یا ایجاد یک محصول، روش یا مدیریت فرآیندها که قابلیت مکتوب شدن را داشته باشد و دارنده ایده نیز حقوقی دارد که به عنوان حقوق مالکیت فکری مورد توجه قرار گرفته است. بد نیست بدانید که کنوانسیون تاسیس سازمان جهانی مالکیت فکری و پس از آن سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO)، مالکیت فکری را

اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری چيست ؟

اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری را می‌توان به صورت زیر طبقه‌بندی کرد:

حق ثبت اختراع: حقی انحصاری است که در قبال اختراع ثبت شده به مخترع یا نماینده قانونی او اعطا می‌شود.

علائم تجاری: نشانه شاخصی است که معرف کالاها یا خدمات معین ایجاد شده توسط شخص یا شرکت خاصی است.

طرح‌های صنعتی: طرح صنعتی جنبه تزئینی یا زیبایی‌شناسی کالا را نشان می‌دهد. طرح می‌تواند شامل خصوصیات سه بعدی مثل شکل کالا یا خصوصیات دوبعدی مانند الگوها، خطوط و رنگ باشد.

حق انحصاری اثر: عبارت از حقوق اعطا شده به پدیدآورندگان آثار و کارهای ادبی و هنری است.

سایر موارد: شامل انواع ارقام گیاهی، نوآوری، علائم جغرافیایی، مالکیت صنعتی، تحقیق بنیادی و کاربردی، اختراعات و غیره.

تجربه بورس بین‌المللی دارایی فکری در ایالات متحده

دارایی فکری وارد مزایده می‌شوند و این بازار یکی از مهمترین بازارهای مالی محسوب می‌شود که بر مبادلات حق مالکیت فکری تمرکز کرده است. بد نیست بدانید که شرکت‌های بین‌المللی بزرگی همچون سونی، فیلیپس و فورد برای مشارکت به عنوان اعضای مؤسس، در آینده‌ای نزدیک قرار دادهایی در این زمینه منعقد خواهند کرد.

بازار IPXI شیوه استانداردسازی و لیسانس‌دهی به دارایی‌های فکری و معاملات آنها را با اجازه دادن به شرکت‌ها برای خرید و فروش واحدهای حق مالکیت دارایی فکری دگرگون کرد و بر اساس عملکرد آن، هر واحد گواهی «قرار دادهای حق مالکیت دارایی فکری» می‌تواند برای یک بار استفاده در تولید یک محصول به شرکت دیگری واگذار شود. به عنوان مثال، اگر یک شرکت خودرویی، بخواهد تکنولوژی خریداری شده را در تولید ۵۰ هزار اتومبیل مورد استفاده قرار دهد، باید ۵۰ هزار واحد گواهی حق مالکیت دارایی فکری را به قیمت بازار خریداری کند.

بورس بین‌المللی معاملات دارایی فکری (Intellectual Property Exchange International Inc) یا به اختصار (IPXI) بعنوان یکی از بازارهای مالی دارایی فکری در زمینه کشف قیمت، انجام معاملات و توزیع اطلاعات برای دارندگان مالکیت معنوی مطرح است. محصول اولیه قابل معامله در این بورس، قرار دادهای حق مالکیت (Unit License Right (ULR) Contract) است که این گواهی همچون یک برگ سهام بر اساس ارزش قیمت‌گذاری شده و پس از پذیرش در بورس، مورد معامله قرار می‌گیرد.

فرآیند معامله، با تحلیل طراحی شده از ویژگی‌ها و ارزش دارایی فکری آغاز می‌شود و پس از آن ULR مورد نظر، در IPXI پذیرفته خواهد شد؛ ضمن آنکه قیمت واحدهای گواهی حق مالکیت دارایی فکری نیز از طریق مکانیزم عرضه و تقاضا در بازار مشخص می‌شود. در IPXI آمریکا خریدار و فروشنده به صورت تک به تک برای مبادله

بازار دارایی فکری با کدام مزیت؟

در کشور ما، در صورتی که پشتیبانی و سرمایه‌گذاری مناسب صورت پذیرد، ایده‌های نو می‌توانند مبنای ایجاد یک کسب و کار جدید شوند و با مدیریت سرمایه و هدایت اختراعات و ایده‌ها در راستای تجاری‌سازی آن‌ها، می‌توان شاهد پربارتر شدن هرچه بیشتر فضای کسب و کار بود. در این راستا بازار دارایی فکری می‌تواند بستر مناسبی برای تعامل و همکاری صاحبان ایده و بازار سرمایه را فراهم آورد. در بازار دارایی فکری، طراحان، مخترعان و ایده‌پردازان با ارائه طرح‌های خود می‌توانند از کمک سرمایه‌گذاران و مشارکت‌کنندگان منتفع شوند و از سوی دیگر سرمایه‌گذاران نیز می‌توانند نیازهای خود را از این طریق برآورده سازند. شرکت‌کنندگان در بورس ایده شامل شخصیت‌های حقیقی و حقوقی هستند که در زمینه‌های مختلفی همچون فناوری اطلاعات، صنعت خودرو، پزشکی، بیوتکنولوژی، نانو تکنولوژی و غیره فعالیت دارند و بازار دارایی فکری برای آنان مزایای متعددی در حیطه‌های اقتصادی، علمی و اجتماعی در بر خواهد داشت.

اهداف راه‌اندازی بازار دارایی فکری

بازار دارایی فکری فرابورس که از آن با عنوان «بورس ایده» نیز یاد می‌شود، اهداف منحصر به فردی دارد که مهمترین آنها حمایت از دانش‌گاران دانش فنی و امتیاز ثبت اختراعات به منظور ارزش‌گذاری دارایی معنوی و همچنین تخفیف ریسک‌های قیمتی مرتبط با اوراق بهادار مبتنی بر مالکیت معنوی است.

علاوه بر این تسهیل انتقال تکنولوژی، تسهیل قیمت‌گذاری منطقی اوراق مالکیت معنوی بر مبنای قیمت یک بازار رقابتی و نیز ارتقای شاخص ثبت اختراعات کشور در مراجع بین‌المللی به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی توسعه علم و فناوری، در زمره دیگر اهداف راه‌اندازی این بازار تعریف شده است.

حرکت به سمت هدفمند شدن اختراعات، کاربردی کردن پایان‌نامه‌های دانشجویان و تکیه بر نیازهای عینی بازار، ایجاد ارزش افزوده از اختراعات در راه‌اندازی اقتصاد دانش‌بنیان و استفاده از اسناد اختراعات ارزش‌گذاری شده در فرابورس به‌عنوان وثیقه در نهادهای بانکی نیز از دیگر اهدافی است که برای بازار دارایی فکری فرابورس در نظر گرفته شده است.

همچنین فرصت‌های حاصل از راه‌اندازی این بازار و تحقق نظام‌مند کردن ساز و کار ثبت اختراع و صدور تاییدیه‌های فنی و تخصصی، ایجاد ساختارهای منسجم و متمرکز ارزشیابی، قیمت‌گذاری و مشاوره، کشف قیمت دقیق، شفاف و عادلانه، امکان انتشار اطلاعات مربوط به قیمت‌ها، بررسی حجم و ارزش معاملات مربوط به حقوق مالکیت معنوی، افزایش شفافیت در بازار نقل و انتقال اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری،

وجود ایده‌ها و اختراعات فراوان که برای نقل و انتقال نیاز به

یک بازار منسجم دارند و هدفمند شدن برگزاری

جشنواره‌ها و همایش‌های معرفی ایده‌ها و

اختراعات در سطح کشور را نیز باید در

کنار اهداف یادشده، از دلایل

راه‌اندازی بازار دارایی

فکری برشمرد.

برخی از مزایای بازار دارایی فکری

- توسعه تحقیق و پژوهش بر پایه نتیجه گیری‌های کاربردی در محیط علمی
- پیوند محیط دانشگاهی و پژوهشی با بخش‌های صنعتی و تولید توسط بازار سرمایه
- ارزش گذاری دستاوردهای مخترعان و حمایت مالی برای تشویق به نوآوری
- افزایش بهره‌وری تولید با طرح‌های برآمده از تخصص دانش پژوهان
- حفاظت از حقوق مخترعان در محیط قانونمند و منظم بازار سرمایه با توثیق اوراق بهادار
- حمایت از حقوق خریدار با ارزیابی کارشناسی طرح و ایده و تعیین قیمت از طریق مکانیزم پیشنهاد و درخواست
- گسترش فرهنگ فعالیت در بازار سرمایه و کمک به توسعه آن

چگونه ایده خود را فرابورسی کنیم؟

فرابورس ایران از همه مخترعان و صاحبان حقوق مالکیت معنوی در کشورمان که قصد تامین مالی برای راه‌اندازی طرح‌های خود از طریق بازار دارایی فکری را دارند، دعوت می‌کند پس از ثبت حقوق مالکیت معنوی خود نزد مراجع ثبت قانونی اعم از اداره کل مالکیت صنعتی به شرکت‌های تامین سرمایه، مشاوران سرمایه‌گذاری و کارگزاران عضو فرابورس ایران مراجعه و درخواست خود را برای حضور در این بازار ارائه کنند

فرابورس ایران، در خصوص تقاضای ارائه شده اخذ شود. در حال حاضر نقل و انتقالات انواع اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری شامل انواع اوراق گواهی ثبت اختراع، طرح صنعتی و علائم تجاری از طریق بازار سوم فرابورس ایران را می‌توان در ۴ گروه دسته‌بندی کرد:

نوع اول: عرضه اوراق بهادار شرکت‌های سهامی خاص مبتنی بر دارایی فکری

نوع دوم: عرضه مستقیم و بی‌واسطه اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری

نوع سوم: عرضه حق بهره‌برداری اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری برای مدت زمان معین

نوع چهارم: عرضه حق بهره‌برداری اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری برای مقدار معین

در این مرحله لازم است تا یکی از ۴ روش تامین مالی شامل مشارکت در قالب یک شرکت سهامی خاص، واگذاری کامل مالکیت مادی اوراق بهادار

مبتنی بر دارایی فکری و واگذاری حق بهره‌برداری از اوراق مذکور با مدت زمان معین یا تیراژ معین توسط متقاضی انتخاب و درخواست عرضه به شرکت

فرابورس ایران ارائه شود.

رویه اجرایی بازار معاملات اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری در بازار فرابورس مراحل دارد که با انجام مراحل اعلام شده به راحتی می‌توانید ایده خود را فرابورسی کنید.

۱) دارنده اوراق دارایی فکری که قصد عرضه حقوق مادی ناشی از دارایی فکری خود را دارد، از طریق مراجعه به یکی از شرکت‌های مشاور سرمایه‌گذاری، تامین سرمایه دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار یا کارگزاران عضو فرابورس ایران و ارائه مدارک زیر، درخواست خود مبنی بر عرضه تمام یا بخشی از حقوق مادی ناشی از مالکیت معنوی متعلق به خود را مطرح می‌کند:

● اوراق شناسایی مخترع طرح

● اوراق شناسایی مالک حقوق مادی ناشی از دارایی فکری (شخص حقیقی یا حقوقی)

● اوراق مربوط به ثبت دارایی فکری نزد مرجع ذیصلاح ثبت کننده

۲) شرکت مشاور سرمایه‌گذاری، تامین سرمایه یا کارگزار عضو فرابورس ایران پس از دریافت مدارک، درخواست عرضه متقاضی را به همراه مدارک مذکور به فرابورس ایران ارائه می‌کند.

۳) پس از وصول تقاضا توسط فرابورس ایران، مقتضی است مرحله‌ای از قبیل احراز اصالت و هویت اختراع و مخترع از مرجع ثبت مربوطه؛ اخذ تاییدات فنی طرح از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛ ارائه گزارش لازم در خصوص بررسی قابلیت

تجاری‌سازی ایده در قالب طرح کسب و کار یا همان Business Plan که توسط شرکت مشاور سرمایه‌گذاری یا تامین سرمایه یا کارگزاران دارای مجوز عضو فرابورس

ایران انجام و تکمیل شده و در نهایت موافقت اصولی کمیته عرضه

نوع اول

عرضه اوراق بهادار شرکت‌های سهامی خاص مبتنی بر دارایی فکری

- ثبت یک شرکت جدید با شخصیت حقوقی «سهامی خاص» و مطابق با «اساسنامه نمونه فرابورس» نزد مرجع ثبت شرکت‌ها، توسط شرکت مشاور سرمایه‌گذاری یا تأمین سرمایه متقاضی یا کارگزاران عضو فرابورس ایران و ارائه کپی کامل از اسناد ثبتی شرکت به فرابورس ایران.
- انتقال مالکیت حق اختراع مورد عرضه به شرکت ثبت شده فوق و ارائه تعهدات لازم، از طریق تنظیم سند در دفترخانه اسناد رسمی.
- ارزش‌گذاری «سهام شرکت»، در صورت تمایل عرضه‌کننده، تنها می‌تواند توسط شرکت‌های مشاور سرمایه‌گذاری یا تأمین سرمایه دارای مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار یا کارگزاران دارای مجوز عضو فرابورس ایران صورت پذیرد.
- ارائه آگهی روزنامه رسمی در خصوص اعضای هیئت‌مدیره شرکت.
- ارائه سند انتقال مالکیت دارایی فکری تنظیم شده در دفترخانه اسناد رسمی شامل شرح نقل و انتقال و تعهدات مربوطه.
- ارائه تمامی مدارک مورد نیاز برای عرضه سهام شرکت سهامی خاص مبتنی بر دارایی فکری از طریق کارگزاران عضو فرابورس ایران و عرضه سهام شرکت پس از موافقت کمیته عرضه از طریق بازار سوم فرابورس ایران.
- اعلام معامله انجام‌شده به مراجع مربوطه توسط فرابورس ایران.

نوع دوم

عرضه مستقیم و بی‌واسطه اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری

در این مرحله لازم است تا درخواست واگذاری و انتقال قطعی و همیشگی تمامی حقوق ناشی از ثبت دارایی فکری بر اساس «دستورالعمل سپرده‌گذاری و معامله اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری در فرابورس ایران» و مبتنی بر «دستورالعمل اجرایی معاملات مبتنی بر مذاکره اوراق بهادار در فرابورس ایران» به فرابورس ارائه شده و انجام انتقال قطعی و همیشگی دارایی فکری نیز از طریق بیع یا صلح حق مالی و بر اساس تشریفات لازم جهت انتقال قطعی و همیشگی حقوق مذکور به خریدار یا خریداران جدید صورت پذیرد.

نوع سوم

عرضه حق بهره‌برداری اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری برای مدت زمان معین

در این مرحله لازم است تا درخواست واگذاری حق بهره‌برداری از حقوق دارایی فکری در مدت زمان معین بر اساس «دستورالعمل سپرده‌گذاری و معامله اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری در فرابورس ایران» و مبتنی بر «دستورالعمل اجرایی معاملات مبتنی بر مذاکره اوراق بهادار در فرابورس ایران» به فرابورس ارائه شده و انجام معامله نیز در قالب قرارداد معاوضه یا صلح و بر اساس تشریفات لازم جهت واگذاری حق بهره‌برداری از حقوق مذکور به خریدار یا خریداران جدید صورت پذیرد.

نوع چهارم

عرضه حق بهره‌برداری اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری برای مقدار معین

در این مرحله لازم است تا درخواست واگذاری حق بهره‌برداری از حقوق دارایی فکری با تیراژ معین بر اساس «دستورالعمل سپرده‌گذاری و معامله اوراق بهادار مبتنی بر دارایی فکری در فرابورس ایران» و مبتنی بر «دستورالعمل اجرایی معاملات مبتنی بر مذاکره اوراق بهادار در فرابورس ایران» به فرابورس ارائه شده و انجام معامله نیز در قالب قرارداد معاوضه یا صلح و بر اساس تشریفات لازم جهت واگذاری حق بهره‌برداری از حقوق مذکور به خریدار یا خریداران جدید صورت پذیرد.

IFB IRAN FARA BOURSE
W W W . I F B . I R

تهران، بزرگراه حقانی، نرسیده به چهار راه جهان کودک،
نیش دیدار شمالی، پلاک ۱، ساختمان فرا بورس ایران
تلفن: ۸۸۲۰۱۲۵۸ - ۴۲۱۵۰۰۰۰
پیامک: ۲۰۰۰۵۰۰ E-mail:pr@ifb.ir